

Основни налази о успешности пословања правних лица и предузетника у 2018. години

Благи раст домаће привредне активности обележио је и пословну 2018. годину. Бруто домаћи производ је на годишњем нивоу повећан за 4,3%, а нешто нижи раст (1,3%) бележи индустријска производња. На повољна макроекономска кретања указује и пораст страних директних инвестиција и спољнотрговинске размене, с тим да је као и претходне године увоз растао брже од извоза (13,0% наспрам 8,1%). Поред тога, инфлација је задржана на ниском нивоу (2,0%), а кретања на девизном тржишту су била релативно стабилна (вредност динара према еврју је повећана за 0,2%, а у односу на долар опала је за 4,3%).

Крајем 2018. године у **привреди** Републике Србије било је 146.675 привредних друштава, при чему је извештаје за статистичке и друге потребе Агенцији доставило 105.596 друштава, а они су обрађени за 103.995 друштава. На привредна друштва чији су извештаји обрађени односи се у просеку око 99,8% основних финансијских перформанси целе привреде и на основу њих се сагледавају привредна кретања у 2018. години.

Позитивни трендови у домаћој економији одразили су се и на раст запослености, будући да су привредна друштва запошљавала 50.120 радника више у односу на претходну годину, односно укупно 1.131.227 радника.

Истовремено, привреда је наставила тренд профитабилног пословања, започет 2015. године, а **позитиван нето резултат** привредних друштава од 499.714 милиона динара, већи је за 33,7% од прошлогодишњег. Оваквом расту допринело је повећање нето добитка од 14,7%, али и опадање укупног нето губитка за 11,0%, тако да на нивоу свих привредних друштава они износе 745.890 милиона динара односно 246.176 милиона динара. Позитивно је пословало 60.566 друштава, док негативан резултат бележи њих 27.272, а нето резултат није исказало 16.157 друштава.

Привредна друштва су највећи део добитка генерисала обављањем примарне делатности, а позитиван пословни резултат од 583.569 милиона динара, већи је за 12,6% у поређењу са претходном годином. При томе, њихови пословни приходи у висини од 10.740.343 милиона динара порасли су за 7,1%. И из усклађивања вредности имовине и потраживања, отписаних потраживања и осталих активности привредна друштва су исказала добитак у укупном износу од 69.007 милиона динара (у 2017. губитак 90.667 милиона динара). Међутим, у делу финансирања привреда бележи негативан резултат од 52.385 милиона динара, за разлику од претходне године када је добитак из финансирања износио 38.599 милиона динара.

Профитабилно су пословали скоро сви **сектори**, осим пољопривреде, шумарства и рибарства, а највећи позитиван нето резултат исказала су привредна друштва у сектору прерађивачке индустрије, мада је њихов добитак у износу од 111.998 милиона динара, за 21,7% мањи од прошлогодишњег. Поред тога што је на нивоу овог сектора било највише запослених (362.286), он бележи и највеће повећање броја радника (18.819). Према износу исказаног укупног добитка потом следи сектор рударства, у коме је позитиван резултат изразито повећан, са 10.287 милиона динара на 109.415 милиона динара. Истовремено, број запослених у том сектору је порастао (1.393), тако да је било укупно 22.505 запослених. Раст профитабилности бележи и сектор трговине на велико и мало,... у коме је добитак већи за 13,8% и износи 81.841 милион динара, а упоредо с тим број запослених је повећан (9.431 радник), па је било укупно 218.586 запослених. Скоро четири пута већи позитиван нето резултат, у износу од 67.876 милиона динара исказао је сектор саобраћаја и складиштења, у коме је било 98.798 запослених (98.281 у 2017.).

Висок износ позитивног резултата од 41.703 милиона динара, али мањи за 4,6% од прошлогодишњег, исказан је у сектору информисања и комуникација, а при томе број запослених је повећан за 2.250 радника. Међутим, највећи пад профитабилности бележе привредна друштва из сектора снабдевања електричном енергијом, гасом,... чији је добитак у износу од 7.400 милиона динара знатно мањи од прошлогодишњег (32.527 милиона динара), а уз то и број запослених је смањен за 1.006 радника.

За разлику од претходних година, профитабилно је пословао и сектор финансијских делатности и делатности осигурања, у коме је исказан добитак од 619 милиона динара (у 2017. губитак 865 милиона динара).

Сектор пољопривреде, шумарства и рибарства, после прошлогодишњег позитивног резултата (7.024 милиона динара), бележи губитак у износу од 1.027 милиона динара.

Током 2018. године успешније су пословале све групе привредних друштава посматрано **према величини**. Велика друштва остварила су на укупном нивоу добитак у износу од 268.378 милиона динара, што је за 22,6% више у односу на претходну годину, а истовремено повећала су и број запослених за 34.976 радника, тако да је 361 друштво пословало са 354.988 радника. Висок износ добитка обележио је и пословање малих привредних друштава (10.359), као финансијски најстабилније групе, а њихов позитиван резултат од 118.545 милиона динара, увећан је за 9,5%. Мала друштва су, у поређењу са претходном годином, запошљавала 8.354

радника више, односно укупно 311.705 радника. Највећи раст позитивног резултата од 37,8% бележе друштва средње величине (1.391), чији укупан добитак износи 110.783 милиона динара. С обзиром да су запошљавала 230.680 радника, број запослених повећан је за 8.784 радника. Микро друштва (91.884), која су доминантна у домаћој привреди, прешла су у зону позитивног пословања остваривши добитак од 2.008 милиона динара (у 2017. губитак 33.581 милион динара), али су истовремено и смањила број запослених за 1.994 радника и ангажовала су укупно 233.854 запослених.

Према територијалном аспекту, највећу профитабилност бележе привредна друштва из Београдског региона, која су остварила позитиван нето резултат већи за 34,5% од прошлогодишњег, у износу од 235.618 милиона динара. Са преко три пута већим добитком пословала су друштва из Региона Јужне и Источне Србије, а он износи 113.089 милиона динара, док је у Региону Шумадије и Западне Србије позитиван нето резултат, у висини од 50.838 милиона динара, повећан за 81,4%. Привредна друштва из Региона Војводине су такође пословала позитивно, међутим њихов добитак је мањи за 24,5% и исказан је у износу од 102.463 милиона динара. Уз профитабилно пословање, на нивоу ових региона привредна друштва бележе и раст запослености, што је било најизраженије у Београдском региону и Региону Војводине, где је број запослених повећан за 24.513 односно 14.612 радника. С друге стране, у Региону Косово и Метохија привредна друштва су збирно исказала губитак од 2.294 милиона динара (у 2017. добитак 441 милион динара), а истовремено су смањила и број запослених.

Јавна предузећа су на укупном нивоу четврту годину заредом пословала позитивно, међутим добитак који су збирно остварила у висини од 5.067 милиона динара, значајно је мањи од прошлогодишњег (25.721 милион динара). Нето добитак је исказало 393 предузећа, нето губитак 145, а без исказаног резултата је било 23 предузећа. Истовремено, у јавним предузећима (укупно 561) број запослених је смањен са 118.097 на 117.507 радника.

Успешније пословање у односу на претходну годину бележе и **предузетници**. На нивоу 18.407 предузетника, који су имали обавезу да доставе извештаје за статистичке и друге потребе Агенцији и чији су извештаји обрађени, исказан је нето добитак од 9.245 милиона динара, који је за 18,4% већи од добитка предузетника у 2017. години. При томе, број запослених повећан је за 5.129 радника, па су запошљавали укупно 56.675 радника. Процентуално исти раст позитивног нето резултата исказале су и **установе које обављају делатност ради стицања добити**, са нето добитком од 9.386 милиона динара, с тим да је у односу на претходну годину пословао већи број установа (1.412 наспрам 1.336 обрађених извештаја), а укупан број запослених у установама (34.716) је повећан за 2.172 радника.

Повољан пословни амбијент током 2018. године допринео је и успешном пословању **финансијских институција**, тако да су све групе активних финансијских институција оствариле позитиван резултат. У банкарском сектору, где је пословало 27 банака, остварен је добитак од 70.448 милиона динара, што је за 10,0% више у поређењу са претходном годином. Позитивно пословање банака пратио је и пораст запослености, тако да су оне запошљавале 607 више односно укупно 22.875 радника. Значајан раст профитабилности евидентан је и на тржишту осигурања, будући да је 20 друштава за осигурање, у којима је било 10.649 запослених (у 2017. 10.894 радника) на укупном нивоу пословало позитивно, са нето добитком од 9.052 милиона динара (у 2017. 6.433 милиона динара). Три пута већи позитиван резултат од прошлогодишњег остварили су даваоци финансијског лизинга (укупно 13), чији добитак износи 1.501 милион динара, као и брокерско-дилерска друштва (21 друштво), која уз опадање пословних прихода и смањени број запослених, бележе укупан нето добитак од 9.988 милиона динара. Послујући на недовољно развијеном тржишту капитала, друштва за управљање добровољним пензијским и инвестиционим фондовима су остварила позитиван резултат (188 милиона динара и 18 милиона динара) у мањем износу од прошлогодишњег (346 милиона динара и 39 милиона динара), док су факторинг друштва после непрофитабилног пословања претходних година исказала нето добитак у укупном износу од 269 милиона динара.

У 2018. години позитивно су пословале и **непрофитне институције**, које су збирно исказале нето вишак прихода над расходима у висини од 4.154 милиона динара (у 2017. години 4.580 милиона динара). При томе, од укупно 54.807 непрофитних институција, њих 45.193 је доставило извештаје за статистичке и друге потребе Агенцији, а ти извештаји су обрађени за 44.588 институција у којима је било 15.696 запослених. Према облику организовања, највећи позитиван резултат од 1.625 милиона динара исказало је 25.190 удружења, чију активност је обављао 7.541 радник, а потом 11.746 удружења, друштва и савеза у области спорта, са укупним нето вишком прихода над расходима у износу од 1.068 милиона динара, а реализовним уз 3.595 радника.